

MAN, DAAR SCHRIK JE VAN!

In de Tilburgse universiteitskrant lees ik een interview met een afschiednemen d bestuurslid. Hieruit blijkt dat de man ooit nog politieke ambities koesterde. 'Maar in die tijd moest je vrouw, gehandicapt of allochtoon zijn om carrière te maken.' Even voel ik de verontwaardiging in me opborrelen: worden we nu ook nog verantwoordelijk gesteld voor niet vervulde jongensdromen? Maar het oude klaagfeminisme is passé verklaard en dus probeer ik het komische, bijna tragische, van een dergelijke uitspraak te zien.

Aan de universiteit zal de betrokkene zeker geen last gehad hebben van (al dan niet vermeende) positieve discriminatie. Het aantal vrouwelijke hoogleraren blijft bedroevend laag. Onder de slogan 'Bridging the Gendergap at Universities' leidde een Europees Equal-project in Nederland tot een grappige en sprekende affiche die voor elke Nederlandse universiteit de verhouding tussen vrouwelijke en mannelijke studenten in beeld brengt, alsook de verhouding tussen het aantal vrouwelijke en mannelijke hoogleraren. Deze zogenaamde '(Non) Representatie-index' leert dat Maastricht de ziele hekkensluis is met 56% vrouwelijke studenten en amper 2,82% vrouwelijke hoogleraren. Leiden en Nijmegen spannen de kroon met 60% meisjesstudenten en iets meer dan 13% vrouwelijke hoogleraren. Gegevens van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) leren dat anno 2003 de Vlaamse universiteiten gemiddeld de drempel van 10% vrouwelijke hoogleraren niet overschreden. Ver van de eenderdregel dus, een symbolische grens, nodig om in een organisatie effectief wat te kunnen veranderen en wat te wegen op het beleid. De leuze van de Nederlandse affiche: Man, daar schrik je van!

Het debat zal in de volgende dagen weer aandacht krijgen, omdat minister Fientje Moerman besloot de openbedrijvendag van 2 oktober het thema 'vrouwvriendelijk bedrijf' mee te geven. Wellicht zullen de vertrouwde

discussies weer opblazen: doen bedrijven en organisaties met meer vrouwen in leidinggevende functies het beter dan andere? Is het allemaal niet gewoon een kwestie van tijd? Is er verschil in leiderschapsstijl? Sociaal-psychologe Alice Eagly, professor aan de Northwestern University, ging samen met haar team in maar liefst 162 studies op

zoek naar een eventuele aantoonbare eigen vrouwelijke leiderschapsstijl. Significante v/m-verschillen bleken er enkel tussen een meer democratische en participatieve aanpak versus een directieve stijl... Vraagje: welke sekse hoort bij welke stijl?!

Wat zal men op openbedrijvendag 'vrouwvriendelijk' noemen? Veel kans dat men daarmee gezinsvriendelijk bedoelt en verwijst naar zogenaamd 'flankerend' beleid, als kinderopvang, ook tijdens vakanties of ziekte, flexibele werktijden met ruimte voor schooluren, eventueel ook strijk- of boodschappendiensten... Een dergelijke terminologische verwarring zegt vooral veel over de beeldvorming in onze samenleving: gezinstaken als vrouwenzaken...

Dezer dagen veroveren duizenden studenten weer de universiteitssteden. Ik hoop dat ze er begeesterende wetenschappers, m/v, ontmoeten, die de fascinatie voor onderzoek kunnen overdragen, en zo als rolmodel fungeren, ook al is dit een wat akelig-zakelijk en functioneel woord. Zijn 'rolmodellen' dan zo belangrijk? Velen zijn hiervan overtuigd. Een recente Leuvense sociologische studie bij eerstejaarsingenieursstudenten leerde alvast dat de leerkracht wiskunde uit de laatste jaren middelbaar onderwijs belangrijk was voor hun studiekeuze. Opvallend veel van de schaarse vrouwelijke eerstejaars-ingenieurs hadden vrouwelijke leerkrachten wiskunde en wetenschappen. Hoe is het oude gezegde ook weer: woorden wekken, voorbeelden trekken? ■

INFO

De auteur doceert aan TFT-Universiteit van Tilburg en KU Leuven